

Eesti Puuetega Inimeste Koja uus juhatuse esinaine- **MONIKA HAUKANÕMM**

Autor: **KÜLLI URB**

Suve lõpul toimus Eesti Puuetega Inimeste Koja (EPIK) üldkoosolek, kus valiti järgnevaks neljaks aastaks uus juhatuse esimees. Juhatuse esimehe kohale läksid valimistulle kaks kandidaati – Monika Haukanõmm, esitajateks Ida-Virumaa Puuetega Inimeste Koda, Põlvamaa Puuetega Inimeste Koda, Läänamaa Puuetega Inimeste Koda ja Jüri Järve, esitajaks Eesti Liikumispuuetega Inimeste Liit. Valituks osutus ülekaalukalt Monika Haukanõmm.

Kohtusime Monika Haukanõmmega lõunapausil Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskuses, et saada lähemalt tuttavaks ja pärida tulevikuplaanide kohta.

Kandideerisid Eesti puuetega inimeste kõige suurema kodanikeühenduse, EPIK juhatuse esimehe kohale ja said ka suure häälteenamusega mandaadi. Kas sa oled ka enne kaasa löönud mõnes kodanikeühenduses?

Ei, otseselt mitte. Olen aastast 2004 riigiteenistuja ja ei ole end teadlikult sidunud ühegi organisatsiooniga.

Tegelikult töötades Tartu Linnavalitsuse allasutuses Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskuses tegime tihedat koostööd MTÜ Iseseisva Elu Keskusega. Osutasime koduhooldusteenust vanuritele ja puuetega inimestele.

Mis motiveeris Sind kandideerima EPIK juhatuse esimehe kohale?

Inimene teeb ikka seda, mida hästi tunneb. Õppisin Tartu Ülikoolis sotsiaaltööd, juba ülikooli ajal hakkasin tööle Vaimse Tervise Hooldekeskuses. Tegin otseselt klienditööd, see oli noorele inimesele päris raske väljakutse. Viimased 6 aastat olen töötanud Sotsiaalministeeriumis eakate ja puuetega inimeste poliitikakujundamise osakonna juhina. Nüüd tunnen, et tahan midagi reaalselt ära teha. Ma ei ole selline arvuti taga nokitseja tüüp, tahan midagi konkreetsemat korda saata, mulle meeldib organiseerida. Tahaksin midagi ellu viia, mida olen kuulnud- näinud laias maailmas.

Mul on bakalaureusekraad Tartu Ülikoolist ja hetkel on õpingud käsil Tartu Ülikooli Euroopa Kolledzhis, jäänud on veel magistritöö kirjutamine.

Reeglina on kolmanda sektori puuetega inimeste organisatsioonides tegutsemas puudega inimesed. Kas sa ei näe siin vastuolu, et nn terved inimesed on puuetega inimeste eestkosteorganisatsioonide juhatuste esimehed ja juhatuste liikmed, kus otsustatakse väga otseselt puuetega inimeste igapäevaelu kujundavaid otsuseid?

Jah, mul õnneks ei ole puuet! Ma arvan, et puudega inimene ei pea tingimata organisatsiooni juht olema. Muidugi tähendab see tihedat koostööd. Näiteks, kui liikumispuudega inimene juhiks sellist organisatsiooni, eeldaks see temalt, et ta teab väga palju teiste puudeliikide kohta, muidu on oht, et ta võtab vastu otsuseid lähtuvalt ühest puudeliigist, st oht eelistada oma puudeliiki. Mina vaatan kõiki puudeliike võrdselt, see ehk on minu eelis.

Milliseks hindad hetkel puuetega inimeste olukorda Eestis ja kuhupoole me liigume?

Mõni valdkond areneb kiirelt, aga on ka tagasiminekut. Tihti räägitakse puuetega inimeste vajadustest puhtalt sotsiaalvaldkonda kuuluvatena, see on väga kitsas käsitlus. Puudega inimeste teema peab olema läbiv teema, mis haarab kõiki elualasid. Hiljuti sain ka positiivse kogemuse, CO2 kvootide müügi eest saadav raha panustatakse transpordi arendamisse, nimelt ostetakse uusi busse. Helistasin Majandus- ja Kom-

munikatsiooniministriumisse, et pärida, kas ikka on arvestatud erivajadustega inimeste vajadustega, st bussid peavad olema ligipääsetavad. Ametnik vastas, et loomulikult arvestatakse, hakkas mulle lugema erinevaid parameetreid, mida arvestatakse liikumispuude ning mida nägemispuude korral. Tunda on, et puuetega inimeste organisatsioonid on teinud head tööd, teavitanud ja selgitanud.

Halvemaks on läinud teenuste kättesaadavus ja muidugi puuetega inimeste tööhõive, mis on nagunii meil kehvas seisus olnud. Puuetega inimeste tööhõive on oluline kasvõi sellepärast, et inimene leiab põhjuse, miks üldse hommikul üles tõusta ja juukseid kammida. Kui majandussurutis taandub, siis kindlasti selles valdkonnas asjad ka paranevad.

Milliseks hindad Eesti puuetega inimeste organisatsioonide olukorda?

Minu arvates on selline võrgustikul põhinev süsteem hea ning tahaks jätkata samas vaimus ja muuta võrgustikku tugevamaks- teha organisatsioonid puuetega inimestele atraktiivsemaks, et oleks midagi pakkuda. Paljud ei tea veel organisatsioonide poolt pakutavatest võimalustest. Muidugi ka ressursse tuleb juurde saada.

Kas oled kursis Eesti Puuetega Inimeste Fondi tegevusega?

Jah, kuulun ministeeriumi esindajana ka Fondi nõukogusse. Fond on olnud suhteliselt stabiilses seisus, veidi liikumist tõi mõned aastad tagasi Euroopa Sotsiaalfondi projekt. Fond peaks olema veidi aktiivsem ning kirjutama projektitaotlusi. See on otsustamise koht, kas Fond teeb taotluse ja jagab allorganisatsioonidele projektirahad või teeb seda EPIK.

Kas EPIK-l on õnnestunud puuetega inimeste vajadused otsustajateni viia?

Kui EPIK-lt on arvamust küsitud, siis on ka alati vastatud. Mõned katusorganisatsioonid ei reageeri üldse. Minu arvates on arvamused olnud konkreetsed. Otsuse tulemus ei sõltu ainult puuetega inimeste organisatsiooni arvamusest. Otsuse tegemine on pikk protsess- kooskõlastatakse eri poolte vahel ning leitakse lõpuks kompromiss, kuid see ei tarvitse olla alati see, mida me ootasime. Aga alati on võimalik esineda jõulisemalt, rohkem põhjendada, müüa oma ideed paremini. Mõnikord on ka nii, et karavani peale pole mõtet haukuda, see ei muuda midagi.

Käesolev aasta on Euroopa Liidu liikmesriikides vaesuse ja tõrjutuse teemale pühendatud aasta. Kas Eestis elavad puudega inimesed on vaesed?

Uuringud näitavad, et puudega inimesed on riskirühm, kuid veel suuremas ohus on noored lastega pered, kes alles alustavad oma elu ning kes pole veel jõudnud endale midagi soetada. Selles suhtes on eakad inimesed veidi paremas seisus.

Alustad uues ametis 1. oktoobrist, millised on esimesed tööplaanid?

Kindlasti tuleb tegelema hakata arengukava koostamisega, uuendamist ootab EPIK koduleht. Plaanis on kohtumised liikmesorganisatsioonidega, esimesena külastangi Pärnumaa Puuetega Inimeste Koda.

Kojaline nr 4, 2010